برنجی سنه * نومرو — ٤ * ٢٠ رمضان مبارك ١٣٢٩ | جهارشنبه | ٣١ اغستوس سنه ١٣٢٧ — ١٢ ایلول افرنجی سنه ١٩١١

سرمحرر : شهبندر زاده فلبه‌لی
احمد حلمی

محل اداره‌سی :
جغال اوغلنده « حکمت » اداره‌خانه‌سی‌در .
حقه‌مقرون،اغراضدن‌سالم افکار ومقالاته‌صحیفه‌لرمز آچیقدر.

« HIKMET »
Journal turc, quotidien, politique et littéraire
DIRECTEUR-PROPRIETAIRE : A.HILMY CHEHBENDER

اوراق ومکاتیب سرمحررنامنه
کوندردیلمه‌لی‌در .

اشتراك بدلی :
برسنه‌لکی یوز ، آلتی آیلغی آلتمش غرشدر .
پوسته اتحادینه داخل ممالك اجنبیه‌ایچون سنه‌لکی قرق فرانقدر .

ABONNEMENT
Union Postale: un an, 40,sixmoi,25 Fr.
REDACTION : CONSTANTINOPLE, DJAGAL OGLOU

نسخه‌سی ١٠ پاره | حقه خادم

یومی غزته‌در . | نسخه‌سی ١٠ پاره

حکمت

ومراکز تلغرافینك احتیاج ایله متناسب درجه‌ده تکثیری خصوصنه.

٦ — الوجه وینبع قضالرنده تأمین مراسلات ومخابرات ایچون صرف اولنه‌جق مبالغه .

٧ — اتامور قضاسنك قلنج قریه‌سنده‌کی سیلی قورشون ودیکر معادن تحرسی ایچون معادن تحری رخصتنامه‌سنك آخره‌دور وفراغنه .

٧ - اهالینك حریقدن سرعتله سو اله‌بیلملری ایچون قره‌غول سفینه‌سندن طوپ انداختنه دائر مذاکرات جریان ومقررات اتخاذ ایدلمشدر .

سلیمان البستانی وقارا صو افندیلر

روجه غزته‌لرده اوقوندیغنه کوره اعیاندن سلیمان البستانی افندی ایله مبعوثاندن قارا صو افندی تورکیا مسئلهٔ مالیه‌سی حقنده مذاکراتده بولنمق اوزره لوندره‌یه متوجهاً سلانیکدن حرکت ایتمشلردر .

دیکر طرفدن عین مسئله ایچون سلیمان البستانی افندینك برادری پارسده مذاکراتده بولنه‌جقمش . انکلیز ماصونلر طرفندن شرفنه‌ویریلن ضیافتده سلانیك مبعوثی قارا صو افندینك ماصونلغه اولان خدماتی تقدیراً ادارهٔ اقداح ایدلمشدر .

بزم بو حوادثه عقلمز ایرمدی . مالیه نظارتی ، مذاکراتده بولوناجقسه ، وسائط اداریه وسیاسیه‌سی بوق می که قارا صو افندی‌یه ، فلان ذاتك برادرینه مذاکره‌لر ایتدیریبور؟ بز بویله حوادثلرك تکثیرینی آرزو ایده‌رز. صوکراده قارا صو وبستانی افندیلرك سلانیکدن حرکتی کیفیتنده بر ایما وار . لکن بو ایما پك آچیق اولدیغندن بوبابده‌ده مقام عالیدینك نظر دقتی جلب ایده‌رز .

ارمنی بطریق قائممقامی دون عدلیه نظارتنه کیدرك اراضیٔ مغصوبه ومسائل سائره‌یه دائر ناظر بکه بر تقریر تقدیم ایتمشدر .

غرائب شئون

قونیه‌ده چیقان « چنتجی »رفیقمزدن :

قولرا خسته‌لغنه آشی مأموری کوندریلیور!!..

قره‌حصارده [قولرا خسته‌لغنه قارشو صاغلام تدابیرده بولنمق وهمان حرکت ایتمك اوزره سریعاً آشی مأمورلغنه] دیه‌برحواله کوردك. بشقه‌یردن دوقتورایسته‌ین وارمی؟.»

مقدما زوجه‌سنه تسلط ایدیلدیکی ایچین مراجعت ایدن برآدمك عرضحالی طاپو مأمورینه ، اعانه ایچین مراجعت ایدن برمکتوبی « بونی نه‌یه دوکمشلر ؟ » دیه ضبطیه یوزباشیسنه حواله ایده‌نی کورمشدك.

مأمورلرك چوغی یه اومأمورلر اولدیغنه کوره آراشدیریلسه ، حواله‌لرك حالا چوغی بویله اولدیغی کورولیر .

نظرلرمز

تورکلره

تورکلر !

اویوییکز ، راحتکزه باقیکز ، بربریکزك کوزنی چیقاریکز ، وبوسوکیلی اشتغالاتدن انتهاز وقت ایتدکجه ، تیاترولره ، اکلنجه یرلرینه قوشوکز ، بوتون پاره‌لریکزی بوش یره اسراف ایدیکز ویالوایریرم سزه ، بو کوزل عادتلر ، بوکمالتلر یالکز سزه منحصر قالمامق واولاد واحفادیکزه ده میراث قالمق ایچین ، تیاترو نامی ویریان رزالتخانه‌لره مینی مینی چوجقلریکزی ، قیزلریکزی ده کوتوریکز .

شهرلیلر بویله یاپارکن ، سز ، ای کویلی تورکلر ، تارلالریکزی رهن قویاراق وحتی صاتاراق ،داواللر وزورنالرله ، فوچولرله راقیلرله دوکون یاپیکز .

ای کویلی کنجلر ! صاقین ارمنی وروم کنجلرینی تقلیده قالقیشوب جالیشمغه ، ناموس دائره‌سنده أوله‌نوب وطن ایچین اولاد یتیشدیرمکه اوغراشمایکز . قومشوکزك قاریسنی ، قیزینی داغه قالدیرامازسا کز ، هیچ اولمازسه اوقه‌لرله راقی ایچوب کوچه‌ك اوینادیکز وفرط نشئه ایله ایچکیزدن برقاچ دانه کزی اولدیریویریکز . واقعا پك عادی فحشخانه‌لره اوغرایاراق بورنکزی دوکه‌جك فرنکی آلمق یولی‌ده وارسه‌ده آرتق انتخاب سزك عقل سلیمکزه براقیلمشدر .

ای تورك اشرافی ، بکلری ، آغالری ! ای تورك روم اشرافی وجیه‌سی ، مادام الحیات ناموس وشرفله حرکت ایده‌رك میلیونلر قازانیور ، صوك نفسنده ملتی ، وطنی دوشونیور . زنهار سز بوابدالاری تقلید ایتمه‌یکز ، ینه اسکیسی کبی نفوذ غوغاسنه ، اقرباکزی حکومت مأمورلقلرینه یرلشدیرمکه ، یوزده اللی فائضله پاره ویرمکه وحتی همشهریلریکزك مال ومساعیسنی غصب ایتمکه دوام ایدیکز . وصاقین نفع ملی ایچون بش پاره فدا ایتمه‌یکز .

ای تورك خواجه‌لری !

سزده ممکن اولدیغی قدر شو تورکلره اویوزیجی واویوشدیریجی ماصالارسویله‌مکده ، حضرت آدمك چامورنده صامان اولوب اولادیغنی تدقیقده ، هانکی کوکك ده‌میردن وهانکیسنك چلیکدن اولدیغنی آراشدیرماده ، عوج بن عنقك بویی قاچ مترو اولدیغنی وکونشده ناصل بالیق پیشیرمکده بولوندیغنی حسابده ، والحاصل کویلرده براز بولغور وتارخانه ، شهرلرده براز مانغیر مقابلنده نه قدر روایات واسرائیلیات وارسه حکایه‌ده دوام بویوریکز .

ای تورك شیخلری !

تورکلرك کوزی آچیق کوره‌دوردقلری دهشتلی رؤیای انقراض ، تعبیره محتاج دکلکن سز ، رؤیا تعبیرینه ، نذر قبولنه واهل الله کرامك تغییر احوال ومقاصدیله برسوری قورد ماصالارینه دوام ایدیکز .

وسز ، ای تورك بقالری ، تجارلری !

زنهار عناصر سائره ایله میدان اقتصادده رقابت ایده‌مه‌مك اوزره ، تمیز مال صاتمایکز مشتری‌یه رعایت ایتمه‌یکز ، آزه قناعت ایله‌مه‌یکز . نه قدر قوقش ، چوروك مال وارسه ، اونلری آلیکز وصاتیکز .

سزه کلینجه ، ای کنج تورك ادیبلری!

فرانسه والمانیاده اك صوك یتیشن « سنبولیك » شاعرلرك، ولوکه سزده آکلاماسا کز بیله ، آثارینی آکلاشیلمایاجق بر شکلده ترجمه ایله ملته هدیه ایتمکده ، بو عصره یاقیشان بر لغز ومعما قولکسیونی یاپمقده، ملتك سویه واحتیاجنی آکلامامقده تورکلرك ذهنیتنی اعلا ایده‌جك اثرلر یازمامقده ، مادام پی یرله موسیو پولك احتساباتنی تشریحده ، معناً آچ براقدیغکز ملت کبی آچ وزوکورد دولاشمقده واك صوکی عادی بر فونقسیونر معاشنه افتقارده دوام بویوریکز .

ای تورك سیاسیلری !

اوروپاده نه قدر سیاسی فرقه‌لر وارسه، هپسنك اسملرینی اوکره‌نه‌رك ، بوتون اوروپالیلری وهله قومشولرمزی حسدلرندن ولو صنعت سیاستدن خبردار اولماسه کزبیله، قونفرانسلر ونطقلرله، دکل پاپاغانلری، حتی قیرلانغجلری محجوب وشرمسار ایدیکز.

وسز ، هپکز ، ای تورکلر !

زنهار ، زنهار، مکتب آچمق ، یتیمخانه‌لر یاپمق ، خسته‌خانه‌لر بنا ایتمك کبی بی‌لزوم شیلره قالقیشمایکز . بالعکس کمال حیرتله آغزیکزی آچوب یاعوالم علویه‌دن کله‌جك ملائکه‌نك ، یامشیمهٔ قضادن دوغاجق برهیئت معارفپرور حکومتك سزه کلوب یالکز مکتب یاپماسنی دکل ، حتی بیمکلریکزی پیشیر مه‌سنی وبلکه‌ده چاماشیر لریکزی پیقاماسنی وحتی حتی آغزیکزه لقمه‌لریکزی قویماسنی بکله‌یکز .

آمان تارلالر آکیله‌مش ، دکانلر قاپالی ، مکتبلر بوش ، قهوه‌لر دولو اولسون . اما بوشولر ، قوچولر ، سزه وحشی دیمش ، سزی قوواجغزدیمش ، زنهار کوجنمه‌یکز وآلدیرمایکز. آچ قالسه‌کز بیله کندیکزی طوق فرض ایدیکز ، والحاصل شوطوتدیغکز وسزی خفرهٔ انقراضه کوتوره‌جك اولان طریق غفلتده ، قهقهه‌لر صالیوره‌رك عالمك حیرتله بوغاراق ، یوروییکز .

وسن ، ای خامهٔ قضا ، بوکیدیشله افوله محکوم اولان تورکلرك مرثیهٔ مماتی یاز ، وسن ، ای دست قدر ، تورکلرك مزارینی قاز!

داخلی خبرلر

طرابلس غرب ایچین

برلین، ۱۱ ایلول — ایتالیا حکومتی‌نك طرابلس غربه مداخله‌سی حالنده کندیسنه اعتراض ایدیلمه‌جکی حقنده پارس، لوندره، سن پترسبورغ وبرلین قابینه‌لرندن برر نوطه آلدیغنه دائر بعض ایتالیا غزته‌لرینك ویرد کلری حوادثك تمامیله یاکلش اولدیغنی بیان ایدیلیور .

کرید مسئله‌سی

دولتلرك جوابی

آتینه‌دن روم‌غزته‌لرینه وارداولان خصوصی تلغرافنامه‌لره کوره ، باب عالینك کرید مسئله‌سی حقنده‌کی تشبثاتنه دولتلرجه جواب اعطاسی کله‌جك هفته‌یه تعلیق ایدلمشدر . کرید مسئله‌سی دولتلربینده مذاکره ایدیلیرکن باب عالینك ده‌سفراسی واسطه‌سیله مذاکراته اشتراك ایتمسی دولتلرجه قبول ایدلمه‌مکده ایمش .

کرید مسئله‌سنك ، ته‌کانك ، مسئلهٔ داخلیه‌سی اولدیغی، کریده‌ده‌کی حقوق عثمانیه‌نك حقوق حاکمیتدن عبارت بولوندیغی مصدقدر . کرید مسئله‌سی مذاکره‌سی ایدیله‌جکی زمان الثاول باب عالینك مذاکراته اشتراك ایتمسی ایسه‌هم حقوق عثمانیه‌ایجاباتندن ،هم ده‌دول حامیه‌نك اولبابده‌کی تأمیناتی مقتضاسندندر . دولتلرك ۱۵ تشرین اول ۱۹۰۸ تاریخنده کریدلیلره خطاباً نشر ایتدکلری رسمی نوطه‌ده « کرید مسئله‌سنك حلی دول اربعه‌ایله تورکیا آردسنده حاصل اولاجق برائتلاف افکاره متوقف بولوندیغی» تصریح ایدلمشدر . عجبا روم‌جه غزته‌لر بونلردن غافلمیدرلر ؟

بتلیس احوالی

بتلیسدن ارمنی بطریقخانه‌سنه کشیده قلنان برتلغرافنامه‌ده احوال محلیه‌نك کسب وخامت ایتمکده وخلقك خوف وهیجانه دوچار اولدیغی بیان ایدیلیور . بوحالك اوکنی المق وخلقی تسکین ایتمك ایچون حکومت مرکزیه‌یه مراجعت ایدیلمه‌سی طاب اولنمشدر .

اعتذار

کنج ادبیلر مزدن اسماعیل حامی بکك اولکی کونکی نسخه‌مزده مندرج مصاحبه‌سنده بعض ترتیب سهولری اولدیغی ومقاله‌نك باش طرفنده تماشا کله‌سنك دخی خطاءً قونلدیغنی مع الاعتذار بیان ایلرز .

برق افشان طورپیدوسی ازمیردن کله‌رك دون صباح برای تعمیری خلیجه دخول ایتمشدر .

رومانیا سفیری موسیو پانیو جنابلرینك مأموریتلرینه ختام ویرلمش اولدیغندن دون طوله بانجه سرای همایونینه عزیمتله حضور پادشاهی‌یه قبول بیورلمش وذات شاهانه‌یه عرض وداع ایلمشدر .

کریده اجتماع

روجه غزته‌لره آتینه‌دن وارد اولان خصوصی معلوماته کوره حانیه‌ده بوتون رجال سیاسیه عقد اجتماع ایده‌رك قومیسرلك مدتنك انقضاسنده کریدلیلرجه تعقیب ایدیله‌جك خط حرکت حقنده مداولهٔ افکار ایدلمشدر . خلافکیران فرقه‌سی رئیسی میشه لیندا کیس‌كقوهٔ اجرائیه قومیسیونی تشکیله مأمور ایدیله‌جکی سویلنیور .

بوشو افندی‌یه

سزه اك صمیمی برصورتله ، وچونکه برخالص تورك کبی خطاب ایده‌جکم . اولا حقکزده‌کی احساساتمی سویله‌یه‌یم . مبعوث صفتیله صحنهٔ سیاسته چیقدیغکز کوندن بری سزی تعقیب وتدقیق ایتمکده‌یم . سز ؛ مبعوثلق نه‌دیمك اولدیغنی ،ملت خدمتکارلغنك معناسنی تماماً بیان ، چوق حمیتلی ، چوق چالیشقان وچوق مقتدر برآدمسکز . سزك کبی برمبعوثه نائل اولدقلری ایچین روم وطنداشلرمی ، دها دوغریسی شیمدیلك اك جدی دشمنلرمز اولان یونانلیلری تبریك ایده‌رم . آه ... هروقت کندی کندیمه دویرم : تورکلر قدر ، افکار مسروده‌یی قبوله مهیاء ومصوریتی زیاده برقومك ، نه اولوردی بربوشوسی، بروه‌نیزه‌لوسی اولسه!»

صوکرا ، کندی کندمی تسلی ایدر ، ودیرم : أوت ، بوکون کندی اولادینك جدالکاه رقابتی ، کندی اولادینك متهور غفلتی اولان تورکیانك برکون بروه‌نیزه‌لوسی

[استحقار مثیله اولاد تربیه‌ایتمه‌نك نتیجه‌سی]

ملك زاده عائلسی

« برپدر »

نقل و طبع ایتمکه قرار ویرمش و شکیبه دیمش ایدی که سوکیلی اولادم پدریکك برادریکی سندن زیاده سودیکی حقنده‌کی فکرك برآز مبالغه‌لی مع مافیه ایلك اولادلر برآز فضله‌جه سویلیرلر . بوراسی هربابا‌جه بویله‌در. لکن برشیئه دقت ایت بربابانك اوغانی سویشی صانیر. میسك که یالکز اکا نوازشلر کوستر مکدن . انی بول بول اوپمکدن عبارتدر .

اصلا ، برادرك خسته مزاجلی اولدیغندن دها زیاده خسته‌لانیر، ورم اولور دیه بابانك قورقویورده اوکا فضله‌جه یوز ویریبوروسکا اولان شدتلی محبتنی کیزلیبور . همده برشی وار ، دقت ایت : بوسنه یاورولامش اولان تکیر کدی‌یی کوریبورسك یا ! آنا اولدیغی ایچون یاورولرینی هیچ دورما یالایور، سه‌ویبور . حالبوکه بابالری یاموق یانلرینه بیله اوغرامیور، یالکز آره صیرا کلوب یاورولرینه دوغری مغرورانه باقیبور .

دیمك که بابالر اولادلرینی آنالر کبی اوقشامغه ، اوپمکه مأمور دکللردر . شمدی سکا برشی سویلیه‌جکم ایی دقت ایت . سنی کرك بن وکرك دیکر خواجه‌لرك وحتی پدرك هرکسدن زیاده سه‌ویبورز . لکن سنی آدم ایتمك ایسته‌دیکمز ایچون زیاده چالیشمه‌کی آرزو ایدیبورز. بونی بویله بیل. اماخسته‌لقلی قارداشنه‌صاقین بیلدیره‌یم دیمه. اوسنك بویوك قارداشك اولدیغی ایچون بابا کدن آنا کدن صوکرا الك زیاده آکا حرمت ایتمه‌ك لازمدر .

درسلریکه چوق چالیش، بابا کی وبرادریکی سه‌و ، باق صوکرا نصل بر کامل انسان اولورسك. تلقین اصولیله، اودماغ معصومی تماماً تصرف ایتمکله سویله‌نن بوسوزلر شکیبك اوزرنده بویوك بر تحول حصوله کتیردی. هنوز کیرپیکلرنده اینجی دانه‌سی کبی بقایای دموع طوریرکن یوزی کولدی. آغلارکن تأثری رفع ایدیلوب کولدیریلن مینی مینی یاورولرك منظره‌سی قدر لطیف برمنظرهٔ سعادت تصور ایدیله‌مز .

بر بهار کونی سمایی قاپلایان سحاب برقاچ دقیقه باران نثار اولدقدن صوکرا طاغیلیر، کونش باشقه برر ونقله عالمی تنویر ایدر . زمرد کبی چمنلرك، یاپراقلرك اوزرنده رحمت قطره‌لری الماس پارچه‌لری کبی پالار. ایشته آغلارکن کولن بر معصومك منظره‌سی بوکی آکدیرر .

شکیب ، شیخك تلقین متصرفانه‌سنه تماماً قناعت کتیرمش ، هر تأثری زائل اولمش ایدی . بر آز دوشوندکدن صوکرا قلب معصومنك سوقیله شیخك الرینه قاپاندی . بودفعه‌ده آغلایور، فقط اشك تأثروانفعال یرینه دموع مسروریت وراحت آقدیبوردی.

شیخك بو یاوروی بغرینه باصدی . اوده شیخك اللرندن ماعدا صقالنی ده‌اوپدی .

شیخك آغوشندن فیرلار فیرلامازبرادرینی بولدی . همان النی صوکراده « اغابکجکم » زمزمه‌لریله یوزینی کوزلرینی اوپدی. کویاکه شکیبه جفت شادی کلمش ایدی. اوده کیمه تصادف ایدرسه مرتبه‌سنه کوره ، النی ، یوزینی ، اوپیوردی . حتی اوك پك اسکی برامکداری اولان ایواز آغانك بیله النی اوپه‌رك بیچاره احتیاری شوقتدن آغلاتدی !

براصول تربیه

بوکوندن اعتباراً شکیبك حالنده تبدلات عجیبه ظهور ایتدی . چوجق جدیت کسب ایتدی . قلب معصومانه‌سنده‌کی حزائن شفقت وحرمتی هپ پدرمغبونیسنه خواجه‌سنه اماله ونثار ایلدی. تکمیل آمالی خواجه‌سنی ممنون ایتمکه معطوف قالدی . حالبوکه خواجه‌سنی اك زیاده ممنون ایدن شی شکیبك خواهش وغیرتله درسلرینی اوکرنمه‌سی اولدیغندن چوجق تحصیلی مقصد اقصی ابدیندی . تنفس زمانلرنده اسکیسی کبی اویون اویناییه‌جق ، یارامازلق ایده‌جك برده وقتی شیخك اوطه‌سنده کچیرمکده ایدی .

لکن اویاشده برچوجغی شیخك اوداسنده طوتان یالکز کندی حسن نبتی دکل ایدی.

شیخ تعطیل وتنفس زمانلرنده غایت بسیط وآکلاشیلیر برلسانله چوجغه اساسی محاسن اخلاقیه اولاجق ، لطیف ظریف وفقط استماعی برمینی مینی دماغی یورمایه‌جق، بالعکس اکلندیره‌رك بالله‌ته‌جك صورتده تحف حکایه‌لر نقل ایدردی . شکیب بوحکایه‌لردن پك زیاده تلذذ اینر وکیجه‌لری آنلری والده‌سنه وجاریه‌لره نقل ایلرایدی. بوحکایه‌لرچوجغك ذهنندن سیلنمز برصورتده حك ونقش ایدیلیوردی. اصل ایسی چوجق بوحکایه‌لردن چیقان نصیحت وحصه‌یی دائما حیاتنه تطبیقه باشلامش ایدی . مثلا برادری کندیسنه حقسز برمقامله‌ده بولنسه ، حاصل اولان

پر بوشوسی ، پر آوه‌روفی البته ظهور ایدر ....»

احتمال که سز ، بوامیده برتبسمله مقابله ایدرسکز ، لکن بن سزه بالعکس جدیتله تلقی یی توصیه وبرتورك وه‌نیزه‌لوسنك ، بوشوسنك ناصل دوشونه‌جکی حقنده‌کی تخیلاتمی ، برحکایه کبی ه دیکله‌مه‌کزی رجا ایده‌جکم :

بوشو افندی ! پك کوزل بیلیرسکز که تورك عنصری ، روم عنصرینی محو ایتمك املی بسله‌مز. هایدی سزك کبی دییه‌یم ، بویله براقداره مالك دکلدر . دها أبی یا ، دیمك که تورك عنصری رومللرك نه موجودیتنه ، نه‌دینته ، نه‌لسانته ، نه‌ترقیات اقتصادیه‌سنه قارشی برتهلکه تشکیل ایتمز . بالعکس ، تورك عنصری ، یالکز باشنه ، قوی وبویوك عنصرلره قارشی موجودیتی مدافعه ایده‌میه‌جك اولان روم‌عنصرینه‌ی ایچین ، دشمن مشترکه قارشی ، اسلاولره والمانلره قارشی ، برمعاون ، بر دوستدر .

شوحالده ، بوشو افندی ، زمامداران امورك خطالرندن ، دعوالرندن ، مسلکلرندن دولایی بوعنصری تحقیر ایتمه‌مه‌کز ، اونی ایکیده برده وحشیلره بکزتمه‌مه‌کز لازم‌کلیردی . سزك کوزل بیلیرسکز که انقلابدن اولکی حکومت برتورك حکومتی اولمادیغی کبی شیمدیکی حکومت‌ده برتورك حکومتی دکلدر . حکومتك أبی کوتو ماهیتی هرنه اولورسه‌اولسون عناصر مختلفه‌دن متشکل برعثمانلی حکومتی‌در . حکومتك بر جوری وارسه ، بوندن الك زیاده متضرر اولان ینه تورکلردر .

بوشو افندی ! حکومتك عدم مهارتی ونقدان بصیرتی یوزندن ارناودلق داغلرنده ، یمن چوللرنده ، درزی تپه‌لرنده سورونن ، تارلالرینی سورمکه ، اولادلرینی قوچغه وقت بولامایان تورکلردر . وجدانکز تاصل راضی اولویورده بودرجه مظلوم وپریشان برعنصری ، کندینه عائداولمایان اجرا آت سیاسیه یوزندن وحشیلره تشبیه وتحقیر ایدییورسکز ؟

بوشو افندی ! طرز سیاست ورجال حکومته دکل ، قوچه برملته قارشی روا کوردیککز بوغریب ومنطقسز عداوت ، شیمدیلك مخیل وناموجود تورك بوشولرینك کوکلنده شویله برمعادلهٔ سیاسیه براقماسی لازم‌کلیر :

« روم عنصری ، تورك موجودیتنك دشمن بی‌امانی‌در . تورکلر ، یاشامق ایچون ، عد وموجودیتی اولان بودشمنی اولدورمه‌یی لازمدر . اکر کندی قدرتیله بوکا موفق اولمازسه ، برابرجه اولك بختیارلغنه نائل اولمق ایچین ، اسلاولره ، المانلره مراجعت وافتقار ایتمه‌لی‌در . »

بوشو افندی ! ایستدیککز بومی‌در ؛ لکن عزیزم ، سزك کبی بردیپلوماته خفی دکلدرکه مستقبل تورك بوشولرینه بویله بر فکری القا ایده‌بیلیرسه‌کز ، بو ، تورکلر ایچین بلکه ، وفقط رومللر ایچین محقق بر حکم اعدامدر . آرتق سزبیلیرسکز . دوشونیکز ، انتخاب ایدیکز .

شهبندر زاده فلبه‌لی

احمد صلمی

حیات مطبوعات

« یکی غزته » رفیقمز « مجلس مبعوثانه دوغرو » عنوانلی باش مقاله‌سنده : « مجلس مبعوثانه مجلس مقدس مشورته قارشی ایلك عشق ملی‌یی بوکونکی شکلنه کتیرمکده عفواولونماز خطالرواردر . بونکله مقصدمز یا کلیش آکلاشیلماسین . خلق نه‌ایستیوردی ، نه‌بکله‌یوردی ؟ مبعوثلرندن حیات بکله‌یوردی . بزافکار عمومیه‌یی هیچه صایدق . مجلس مبعوثانی احتراصات ذاتیه‌مز ، مناقشهٔ منافعمز ، کندیمز ایچون آچیلمش بریر صاندق . صحنهٔ ملی برسیاستکاه حرص وحسیات اولدی . منافع ملیه مجادلات شخصیه اورتهسنده بوغولدی » دییور .

اوت بو ، پك یازیق اولدی ! ایشته شو قوجه اوچ سنه‌یی ، حتی بودورهٔ اجتماعیه‌ده داخل اولدیغی حالده ، پك بیسود ، بونکله پك مضر ، پك تهلکه‌لی بر بحران ایچنده کچیردك . موقعمز اوقدر مهلك ، مخاطره‌لی ایدی ، که اوفاق برعدم موازنت بزی بردها یاشامامق اوزره درین ، نهایتسز براوچورومه سوروکلیه بیلردی . وحالاده سوروکله‌یه بیلیر . مجلس مبعوثانی برآرپه‌لق حالنه کتیرن ذوات عالیه‌یه تجیانه دینسه آزدر ؟

*

« صباح » رفیقمز « یاکاش تلقیله‌قارشی » عنوانلی باش مقاله‌سنده : « روما اوراق حوادثندن بعضیسی طرابلس غرب مسئله‌سنه پاره مسئله‌سی نظریله باقیورلر ؛ ایتالیا حکومتنك تضمینات اعطاسی ، یاخود حکومت عثمانیه‌یه تأدیات سنویه تعهدی صورتیله برائتلاف عقد ایده بیله‌جکی ظننی درمیان ایدییورلر . » دییور . بزده ، حقسزلرمی ؟ دییه‌صورارز . کوچوك عاجز برقاراداغ بیله بزه قارشی ، هیچ اولمازسه ابلهفریبانه تظاهرات یاخود دیپلوماسی طریقیله ایقاع مشکلات ایدر ، تهدیدینی ایقاعه مقتدر اولورسه ، باخصوص بولغارستان ، وبوسنه‌هرسك مسئله‌لری کوزلری اوکنده بولونورسه ایتالیاده بوکبی تلقیلرك وجودینه استغراب ایتمك لازم کلیر . صانکه ملکمزه صاتیلق برخانه‌کبی — « بوراسی صاتیلقدر » لوحه‌سی آصیلمش مادام ، که عدم مهارتمز ، عدم اهلیتمز وار بو عرضه قارشی بو طلب نیچون معیوب کورولیور ؟

« علمدار » رفیقمز « بر نظر شامل » عنوانلی باش مقاله‌سنده طرابلس غرب مسئله‌سندن بحث ایده‌رك « بوکون نا مساعد بر زمانده بر چوق کلفتلرله یوله چیقاریلان صاندیقلری هامبورغدن استانبوله کتیرن واپورلرك طرابلس غرب آچیغندن کچمش وحالا کچمکده بولونمش اولدقلرینی بر نظر شامل ایله کورمز ؛ ایشلریمزه اویله بر رنظر عطف ایتمکه آلیشیرسه‌ق ، تفرعات وخرده ایشلرل انظاریمز یورولماز ؛ عکس تقدیرده بو ملکده ایشلر هیچ بروقت طوغرولماز » دییور .

رفیقمزه ، اسکی ، فقط ابدیاً معقولیت وموافقتی محافظه‌ایده‌جك بر ضرب‌مثلمزی اخطار ایتمك ایسته‌رز : تورکك عقلی صوکرادن کلیر ! ..

« طنین » رفیقمز « یاکلشلر ایچنده دوغرو بر سوز » عنوانلی باش مقاله‌سنده تایمس غزته‌سنك سیاست داخلیه‌مز حقنده یازدیغی مقاله‌نك شو : « تورکیه‌نك ، ممالك اجنبیه‌ده بولونان دوستلرینك آرزو ایده‌جکلری یکانه شی ، نه‌اولورسه اولسون جداً دواملی وثابت بر اصول اداره‌نك ممکن اولدیغی قدر سرعتله تأسس ایتمه‌سیدر . انقلابدن بری حکمفرما بولونان قرارسزلق تورکیه ایچون بر سبب ضعفدر ؛ بناءً علیه کندیسنك ابیلکنی آرزو ایدنلرك کافه‌سنی علاقه‌دار ایدن بر کیفیتدر . بو حال ، جداً لزومندن اوزون سوردی . امید ایده‌رزکه تورك وطنپرورلکی وبصیرت سیاسیه‌سی آرتق بوکا بر نهایت ویرر . » صوك پارچه‌سنی نقل ایده‌رك : « اوچ سنه‌دن بری ایتدیکمز تجربه‌لر ، اوغرادیغمز فلاکتلر آرتق کافیدر بو مملکت آنجق اساسلی وقطعیاً حریتپرور انه بر اداره ایله ، آنجق اصلاحات وتجددات اجراسیله یاشایه بیلیر » دییور .

ایشته کوچ وکچ اولده نهایت آکلاشیلان بر حقیقت ! آرتق دامارلریمزده دولاشان اولو قانی قوروسون . بر آز حیات ، بر چوق رها ویرر .

« طنین » رفیقمزك شو صوك زمانلرده آلدیغی وضعیت ، متفکرین ملتك اندیشهٔ وطن کبی بر قدر مشترك ومقدسده برله‌شه بیلدیکنی کوستردیکی ایچون بزجه شایان شکران وافتخاردر .

***

« پروئودوس » ك باش مقاله‌سی

« پروئودوس » ك دونکی نسخه‌سنده‌کی باش مقاله ؛ بیلمم نه طرفده بر مسلمانك ژاندارمه‌لر طرفندن دایاق ییدکلرندن ودها بیلمم نه‌قدر مظالمدن باحثدر . اکر رفیقمزك خرستیان دینی سب ایتدیکندن بیلمم نره‌ده خرستیانلرك مقاله‌سی افتراق عناصره خادم بر مقصدایله یازلمامش ایسه بوکبی عادی واکثریا غیر واقع وقایعك زمین اتخاذ ایدیله‌سنی جدیت مسلکیله غیر قابل تألیف کوریورز . ژاندارمه‌لرده مسلمان ، خرستیان هانکی وطنداشه اولسه‌دایاق آتاجق آدملر ، مسلمانلر ایچنده یکدیکرینك دینته سووه‌جك قدر جاهللرده یوق دکل . لکن بو حالتلری تشریح وتنقیدایله روم وطنداشلرمزك حس دینیسنی تحریش آراسنده فرق بویوکدر . رفیقمزه بورالرینك نظره آلنماسنی رجاایده‌رز .

***

پروئودوس غزته‌سنك بر سؤالی

وبزمده سؤاللرمز

پروئودوس غزته‌سی ، معارف نظارتی طرفندن حکومت نام وحسابنه آوروپایه کوندریلن یوز یتمش طلبه‌دن قاچینك روم وارمنی اولدیغنی معارف نظارتندن سؤال ایدیور . بو سؤالك جوابی طبیعی بزه دکل ، معارف نظارتنه ترتب ایدر . فقط برده پروئودوس رفیقمزدن شوایکی سؤالك جوابنی ایستیه‌لم .

معارف نظارتی آوروپایه طلبه کوندردیکی زمان اعلان ایتدیکی مسابقه‌یه قاچ روم وارمنی داخل اولمش ویاخود داخل اولمق ایچون مراجعت ایلیه‌رك استدعا ویرمشدر ؟ ومراجعت ایدنلرك قاچی اهلیت علمیهٔ مطلوبه‌یی ، اوصاف لازمه‌یی حائز ایدی ؟

بو ایکی سؤالمزه پروئودوس رفیقمز جواب ویردکدن صوکرا بزده آوروپاده بولنان طلبه‌دن قاچنك روم وارمنی اولدقلرینی — وظیفه‌مز اولمدیغی حالده — حسب الرفاقه بیان ایده‌جکز .

رفیقمزه شوراسنی سویله‌یه‌لم که بز ، فوائد وطنیه‌نك بوتون اولاد وطنه تشمیلی طرفداریز . یالاندن ، ریادن اکراه ایده‌رز . حکومتی تنقید ایدییورز ، ومعارف نظارتنی مدافعه امل وفکرنده دخی دکلز . لکن هیمز أل برلکیله حقلی تنقید یاپالم . وتنقیدلرمز ، شو کشمکشلرده مسئول اولمایان عناصره دکل ، مسئول اولان ذوانه موجه اولسون .

ولایتلرمز

وان احوالی

بوزانتیون غزته‌سنه یازیلیور :

کچن هفته کارکور قضاسنده ایکی ارمنی کوردلر طرفندن قتل وتلف اولوندیلر . قاتللر هنوز دردست ایدیله‌مشلردی . بو جنایت جاویدوناجی بکلرك بوراده بولوندقلری زمان ایقاع ایدلدی . بوده بین‌العناصر حصول ائتلافه دلالت ایده‌جك مکمل برتصادف اولسه کرکدر !

اشقیا رئیسی معهود سعیدك چته‌سیله بر مفرزه سواری عسکری آراسنده شدتلی بر مصادمه وقوع بولارق اشقیادن درت کشی تلف اولدی . (میرمهنك) نره‌ده بولوندیغی هنوز معلوم دکل . کچن هفته مرقومك ایرانده تحت توقیفه آلنمش اولدیغنه دائر بعض شایعه‌لر دوران ایتدی ایسه‌ده بوشایعه هنوز تأید ایتمه‌مشدر . اکر سعید ایله میرمهنك چته‌سی تشکیل ایدیلیرسه وان حوالیسنده سکون وآسایش تأسس ایده بیله‌جکدر .

***

کوردستانده رقابت مشایخ

اورمیادن « غازت دوقولونی » ه کشیده ایدیان برتلغرافنامه‌ده ، تورکیا ایران حدودی اوزه‌رنده ، « شمدنیان » قریه‌سنده خونریزانه برمصادمه‌نك وقوعی بیلدیریلیور : مجلس مبعوثان عثمانی اعضاسندن شیخ عبدالقادر ایله یکنی شیخ رازی آراسنده بومیراث مسئله‌سندن وتجاوزات شخصیه‌دن دولایی ظهور ایدن منازعه ، هرایکی شیخك کند یسنه منسوب کورد عشائرینی جلب وسلاح ایله ازالهٔ مخاصمه‌یه منجر اولمش ، ایلك مصادمه‌ده اون وفیات و برچوق مجروح واردر .

شخصیانه عائد برماده‌نك ، آسایش عامه‌یی اخلال ایده‌جك رادیه وار دیرلماسی شایان تأسفدر . حکومتك بوکا قارشی نه‌تدبیر اتخاذ ایتدیکنی ونتیجه‌نك نه‌اولدیغنی بالتحقیق یازاجغز .

***

یالووه‌دن یازیلیور :

جنکلر قریه‌سنده طاوور اسمنده اللی یاشنده برارمنی اورمانده اودون کسمکه کیدر ایکن اثنای راهده اوچ داغستانلی مسلح مهاجر طرفندن قتل ایدیلمشدر .

***

ارکریلی چوجقلر ایتالیا مکتبنده

استحصال مقصد ایچین فداکارانه برصورتده داغه چیقان وارکری عاصیلری آره‌سنده بر

لوهورلا

مؤلفی موپاسان — مترجمی : اسماعیل حامی .

صوکرا اویاندیردی . جیبمدن جزءدانی چیقاردم :

— ایشته ، عزیزم ، بو صباح بندن ایسته‌دیککز ؛ دیدم . اوقادار متحیر قالدی که اصراره جسارت ایده‌مه‌دم . حافظه‌سنی ایقاظه چالشدمسه‌ده شدتله انکار ایتدی . کندیسیله استهزا ایدییورم ظن ایتدی . نهایت کوچنه‌جك کبی اولدی .

. . . . . .

ایشته ! عودت ایتدم ؛ بو تجربه‌اوقادار ذهنمی قاریشدیردی که صباح یمکنی بیه‌مدم.

١٩ تموز — بو حکایه‌یی نقل ایتدیکم بر چوق کیمسه‌لر بنمله آلای ایتدیلر . آرتق نه‌یه قرار ویره‌جکمی بیلهمیورم . حکما دییورکه : هرشی ممکندر !

٢١ تموز — اویله یمکنده (بوژیوال) ده ایدم . آقشامی‌ده کمیجیلر بالوسنده کچیردم . مطلقا هرشئ موقع و محیطه تابع اولییور . (غره‌تویه‌ر) آداسنده : فوق الطبیعه برشیئك وجودینه قانع اولمق دلیلکك حدالغایه‌سی اونور . فقط (سن میشل) داغینك تپه‌سنده ؟ . . . فقط هندستانده ؟ . . . بز اطرافمزده بولنان موجوداتك تأثیراتنه پك مدهش برصورتده هدف اولییورز . کله‌جك هفته أوه دونه‌جکم .

٣٠ تموز — دون أوه عودت ایتدم . هرشئ یولنده .

٢ اغستوس — یکی برشئ یوق . هوا غایت کوزل . کونلرمی (سن) نهرینك جریانی سیر أیتمکله کچیریبوبورم .

٤ اغستوس — خدمتجیلر بربریله غوغا ایدییورلر . کیجه‌لری دولاولا بلرده باردا قلر قیریلیور ، دییورلر . اودودا خدمتجیسی آشجی‌یی ، آشجی چاشیرجی‌یی ، چاشیرجی قادین‌ده اونلری اتهام ایدییور . بونی کیم یاپیور ؟ کیم بیلیرسه عشق اولسون !

٦ اغستوس — بو دفعه آرتیق ده‌لی ده‌کلم . کوردم . . کوردم . . کوردم . . آرتق هیچ شبهم یوق . کوردم . . حالا وجودم بوزکبی . حالا تویلرم اورپریور . . کوردم ...

ساعت ایکی ایدی ، باغچه‌نك کللره مخصوص قسمنده . . . هنوز آچیلمیه باشلایان صوك بهار کللریله محاط بولده ، بول برکونش ضیاسنك آلتنده کزینیوردم . اوزرنده اوچ تانه غایت کوزل کل بولنان بر فدانك اوکنده طوردم ، سیرایدییوردم . کوزکمه‌ین بر أل چکییورمش کبی بوکللردن بردانه‌سنك أکلدیکنی ، وصوکرا ، ینه او أل طرفندن کسلییورمش کبی قوپدیغنی پك یقین اوله‌رق آچیقدن آچیغه کوردم . صوکرا چیچك ، آغزینه دوغروکوتورن بر قول طرفندن یاپیلییورمش کبی برمنحنی رسم ایتدی ؛ و کوزلرمدن اوچ آدیم اوزاقده ، قورقونج بر قرمزی لکه شفاف هوانك ایچنده غیر متحرك ویالکزاوله‌رق معلق قالدی .

بونی یاقالامق ایچین چیلدیرمش کبی اوزرینه آتیلدم . برشئ بوله‌مادم . غائب اولمشدی . اووقت کندی کندیمه فوق العاده حدتلندم . چونکه جدی وعقللی بر آدامه بویله هذیانلر یاقیشمازدی . فقط بو حقیقته بر هذیانمی ، بر خیالمی ایدی . کلك قوپدیغی یری کورمك ایچین دوندم . درحال بولدم . کوردم که دها یکی قوپارلمش . دیکر ایکی کل دالده دوریییوردی . اووقت فکرم مشوش بر حالده أوه عودت ایتدم شیمدی کیجه ایله کوندوزك تعاقبی قدر امینم که بنم یانمده کوزله کورولهمه‌مکله برابر مادی بر وجوده‌مالك ، اشیایه تماس ایده‌رك اونلری النه آلابیلن ، موقعلرینی تبدیل ایده‌بیلن ، صووسوتله تعیش ایدن ونم کبی بنم طاوانمك آلتنده اقامت ایدن غیر مرئی بر مخلوق وار ...

٧ اغستوس — راحتجه اویودم . صراحینك صوینی ایچمش ، فقط اویقومی تشویش ایتمدی .

عجبا دلی‌میم دیه دوشونیورم . بعضاً ایرماق بوینده کونشده کزرکن ، (اختلال دماغی) مه دائر شبهه‌لر ایچنده قالییورم؛ فقط شیمدی یه‌قادار اولدیغی کبی مبهم‌ده‌کل ، قطعی وحقیقی شبهه‌لر ..

بن مجنونلر کوردم ؛ هله بعضیلرینی طانیرم که بوتون مسائل حیاتیه حقنده‌ذکی ، منور الافکار ، احتیاطکار کورونورلر ، یالکز بر نقطه‌ده ایش باشقه‌لاشیردی . هرشیئدن وضوح و سلاسته ده‌رین بر صورتده بحث ایدرلرکن بردن‌بره فکرلری باعث جنتلری اولان مسئله‌یه تماس ایده‌رك پارچه‌لانیر ، مارغیلر وصیچرایجی دالغه‌لر ،